

Preses relīze

Luksemburgā, 2018. gada 13. septembrī

Kohēzijas fondu naudas izlietošanai nav jāklūst par pašmērķi, uzskata ES revidenti

Saskaņā ar jaunāko Eiropas Revīzijas palātas ziņojumu Eiropas Komisijai un dalībvalstīm efektīvāk jāizmanto Kohēzijas fonda līdzekļi. Tiesiskā regulējuma novēlota pieņemšana un lēnā līdzekļu izlietojuma plānu virzība spieda valsts pārvaldes iestādes ātri izmantot finansējumu, reizēm uz darbības rezultātu rēķina, norāda revidenti. Komisija novēloti pievērsās ar apguvi saistīto grūtību novēršanai dažās programmās, tomēr tās rīcībai, tāpat kā dalībvalstu rīcībai, bija pozitīva ietekme uz līdzekļu apguvi.

Kohēzijas fonda līdzekļus iepriekš iedala dalībvalstīm septiņu gadu ilgam izdevumu periodam un pēc tam dara pieejamus ikgadējos budžeta piešķirumos, kas izmantojami noteiktā termiņā. Revidenti izvērtēja izdevumus 2007.–2013. gada plānošanas periodā, kā arī ar Komisijas atbalstu īstenotās dalībvalstu darbības līdzekļu apguves kāpināšanai, ja tika konstatētas problēmas. Kopējais finansējums ES-28 dalībvalstīm šajā periodā sasniedza 346 miljardus EUR. Viņi salīdzināja arī 2000.–2006. gada un 2014.–2020. gada plānošanas perioda līdzekļu izlietojuma modeļus. Revīzijas apmeklējumi notika četrās dalībvalstīs: Čehijas Republikā, Ungārijā, Itālijā un Rumānijā.

Revidenti konstatēja, ka gan 2007.–2013. gada, gan 2014.–2020. gada plānošanas periodā tiesiskā regulējuma novēlota pieņemšana izraisīja arī novēlotu darbības programmu īstenošanu. 2007.–2013. gadā lielāko daļu programmu apstiprināja plānošanas perioda pirmā gada laikā, un tas neizbēgami radīja domino efektu uz līdzekļu izlietojumu.

2007.–2013. gada plānošanas periods iesākās gausi, tomēr 2014.–2020. gada periods – vēl gausāk, atzīst revidenti. Turklāt plānošanas periodu pārklāšanās dēļ dalībvalstis joprojām izmantoja iepriekšējā perioda finansējumu, kad bija sākušās nākamā perioda programmas.

“Ir ārkārtīgi svarīgi nepieļaut situācijas, kad steigā jāizlieto lielas naudas summas plānošanas perioda beigās, jo iespējams, ka netiek pievērsta pienācīga uzmanība ieguldīto līdzekļu atdevei. Naudas apgūšana kļūst par pašmērķi, lai gan tai vajadzētu kalpot politikas mērķu sasniegšanai,” norādīja par šo ziņojumu atbildīgais Eiropas Revīzijas palātas loceklis **Henri Grethen**.

Šī preses relīze sniedz kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto īpašo ziņojumu. Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – runaspersona

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – preses sekretārs

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

2007.–2013. gada plānošanas periodā Komisija uzraudzīja līdzekļu apguvi – to, kāds bija finansējuma apguves līmenis dalībvalstīs. Taču tikai 2014. gada beigās tā izveidoja darba grupu, lai tā palīdzētu dalībvalstīm, kuras saskārās ar grūtībām dažu programmu līdzekļu apgūvē. Darba grupas sniegtais atbalsts līdz ar dalībvalstu veiktajām darbībām to būtiski uzlaboja: 2018. gada sākumā bija veikti maksājumi 97,2 % apmērā no budžeta piešķirumiem. Līdz 2017. gada beigām vēl nebija izlietoti 4,4 miljardi EUR. Komisija vēl nav pabeigusi 2007.–2013. gada plānošanas perioda slēgšanu, un joprojām nav aprēķināta maksājumu un neizlietotā finansējuma kopējā vērtība.

Lai uzlabotu finansējuma apguvi, dalībvalstis pārskatīja programmas, sadalīja projektus posmos un izmantoja ES līdzekļus to projektu līdzfinansēšanai, kuri jau saņēma valsts finansējumu. Revidenti norāda, ka tomēr daži no šiem pasākumiem galvenokārt bija vērsti uz naudas apguvi un atbilstību noteikumiem, nevis uz rezultātiem, un biežā darbības programmu pārskatīšana liek apšaubīt plānošanas procesa pamatā esošo analīžu pareizību. Turklāt Komisijai nav visaptveroša pārskata par izmantotajiem pasākumiem vai to ietekmi, jo trūkst informācijas no dalībvalstīm un ziņošana ir ierobežota.

Revidenti iesaka Eiropas Komisijai:

- ierosināt likumdevējām iestādēm laika grafiku, lai nodrošinātu, ka īstenošana var sākties plānošanas perioda sākumā;
- nodrošināt, lai darbības programmas pārskatīšana būtu balstīta uz pamatotu un visaptverošu novērtējumu un būtu virzīta uz labāku rezultātu sasniegšanu;
- uzraudzīt līdzekļu apguvi, noteikt lēnu un ātru apguvi un novērtēt pasākumu ietekmi;
- nodrošināt koncentrēšanos uz rezultātu sasniegšanu.

Piezīme izdevējiem

Kohēzijas politikas mērķis ir samazināt reģionu attīstības līmeņa atšķirības Eiropas Savienībā. Tai atvēlētais finansējums veido aptuveni trešo daļu no ES budžeta. Pašreizējās cenās tas ir aptuveni 261 miljards EUR 2000.–2006. gada plānošanas periodā, 346 miljardi EUR 2007.–2013. gadā un 365 miljardi EUR 2014.–2020. gadā. Finansējumu sniedz no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Eiropas Sociālā fonda un Kohēzijas fonda.

Īpašais ziņojums Nr. 17/2018 “Komisijas un dalībvalstu darbības 2007.–2013. gada plānošanas perioda pēdējos gados palielināja līdzekļu apguvi, bet nekoncentrējās uz rezultātiem” ir pieejams ERP tīmekļa vietnē (eca.europa.eu) ES 23 valodās.

Ar īpašajiem ziņojumiem ERP iepazīstina Eiropas Parlamentu un ES Padomi, kā arī citas ieinteresētās personas, tādās kā valstu parlamenti, nozares un pilsoniskās sabiedrības pārstāvji. Lielākā daļa no mūsu sagatavotajiem un ziņojumos iekļautajiem ieteikumiem tiek īstenota. Augstais ieteikumu īstenošanas līmenis liecina, ka mūsu darbs dod labumu ES iedzīvotājiem.